

ỔN ĐỊNH TÀI CHÍNH, TĂNG TRƯỞNG VÀ BIẾN ĐỘNG KINH TẾ CÁC NƯỚC ASEAN

Ngày nhận: 28/10/2015
Ngày nhận lại: 04/01/2016
Ngày duyệt đăng: 10/4/2016
Mã số: 4-16-03

Trần Hùng Sơn ()*
Nguyễn Thanh Liêm (**)
Trần Thanh Thúy Ngọc (***)

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu tác động của ổn định tài chính đến tăng trưởng và biến động kinh tế của các nước ASEAN. Kết quả nghiên cứu cho thấy tăng trưởng tỷ lệ tín dụng khu vực tư nhân từ hệ thống ngân hàng trên GDP và bất ổn tài chính (nợ xấu, rủi ro của hệ thống ngân hàng và biến động giá chứng khoán) làm giảm tăng trưởng kinh tế (TTKT) và tăng biến động kinh tế. Từ kết quả nghiên cứu này, bài viết thảo luận một số hàm ý chính sách cho trường hợp Việt Nam.

Từ khóa: Ổn định tài chính, tăng trưởng kinh tế, biến động kinh tế.

Giới thiệu

Các lý thuyết và nghiên cứu đã chỉ ra phát triển tài chính là một nhân tố tác động đến quá trình phát triển kinh tế. Levine (1997) cho thấy mối quan hệ giữa phát triển tài chính (PTTC) với tăng trưởng GDP thực bình quân đầu người, tỷ lệ tích lũy vốn và cải thiện hiệu quả sử dụng vốn của nền kinh tế. Tuy nhiên, PTTC cũng gây ra những bất ổn và thậm chí cả khủng hoảng (Demirgüç-Kunt và Detragiache, 1999). Bất ổn tài chính gây ra sự sụp đổ của các ngân hàng, làm gia tăng sự biến động giá tài sản, làm giảm thanh khoản của thị trường và cuối cùng dẫn tới sự bất lực trong việc cung cấp các dịch vụ thanh toán. Nghiên cứu của Kaminsky và Reinhart (1999) cho thấy tương quan thuận giữa bất ổn tài chính với PTTC. Vấn đề về ổn định tài chính càng thu hút sự quan tâm của các nhà nghiên cứu và hoạch định chính sách trên thế giới kể từ sau cuộc khủng hoảng 2007-2008 (Arcand, Berkes và Panizza, 2012; Cecchetti và Kharroubi, 2012). Từ thực tế này cho thấy ổn định tài chính và xác định những tổn thương trong hệ thống tài chính là cần thiết cho sự phát triển của các quốc gia.

Trong thời gian gần đây, hội nhập kinh tế ASEAN là vấn đề không chỉ được Việt Nam

mà hầu hết các nước trong khu vực hết sức quan tâm, thể hiện ở việc thành lập Cộng đồng kinh tế ASEAN (AEC) vào cuối năm 2015. AEC cũng sẽ hòa trộn nền kinh tế của 10 quốc gia thành viên thành một khối sản xuất, thương mại và đầu tư, tạo ra thị trường chung của khu vực. Điều đó sẽ có những ảnh hưởng nhất định tới nền kinh tế Việt Nam nói chung và hệ thống tài chính nói riêng. Về mặt lý thuyết, hội nhập tài chính vừa mang đến những cơ hội nhưng đồng thời cũng mang đến những thách thức, làm gia tăng các bất ổn tài chính cho các nước thu nhập thấp trong khối ASEAN như Việt Nam.

Mục tiêu của bài viết này là cung cấp thêm bằng chứng thực nghiệm về tác động của ổn định tài chính đến tăng trưởng và biến động kinh tế của các nước ASEAN. Từ kết quả nghiên cứu, một số hàm ý chính sách được phác thảo cho Việt Nam để hội nhập tài chính phát huy hiệu quả tích cực.

Tổng quan các nghiên cứu trước

Nghiên cứu này thừa kế hai nhóm nghiên cứu trước, một là mối quan hệ giữa PTTC với TTKT và hai là mối quan hệ giữa ổn định tài chính với TTKT.